

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci stěžovatele: **N. M. H.**, zast. advokátkou JUDr. Pavlou Tomkovou, se sídlem AK Českobratrská 13, Ostrava, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 5. 2004, č. j. 14 Az 171/2004 - 20,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 5. 2004, č. j. 14 Az 171/2004 – 20 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 11. 2003, č. j. OAM-4900/VL-10-05-2003 nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona. č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Podanou žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Ústí nad Labem odmítl z důvodu nedostatku náležitostí žaloby (§ 71 odst. 1, § 46 odst. 1 s. ř. s.). Proti usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, ve které uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Nesprávné posouzení právní otázky spatřuje stěžovatel v tom, že nebyly správně posouzeny důvody pro udělení azylu dle azylového zákona, když celý závěr správního orgánu byl postaven na skutečnosti, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování. Stěžovatel popsal podrobně politickou persekuci ze strany Komunistické strany Vietnamu, nemůže proto žít v zemi, kde není možnost demokracie, pokud jde o vyjádření názorů, právo na soukromé vlastnictví, právo na organizování v jakékoli politické straně. Stěžovatel uvádí, že bylo zřejmé, že žalobou se domáhal zrušení rozhodnutí, kterým mu nebyl udělen azyl. Navrhuje, aby Nejvyšší správní

soud napadené usnesení krajského soudu zrušil s tím, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného se připouští.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil a odkázal na správní spis.

Usnesením krajského soudu byl odmítnut návrh stěžovatele dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z důvodu nesplnění podmínek řízení. Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném podanou kasační stížností z úřední povinnosti. Úkolem Nejvyššího správního soudu tedy je přezkoumat správnost postupu krajského soudu.

Řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispoziční a je na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu jímž se zakládají, mění ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv. Je pouze na žalobci, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s).

V důsledku přísně dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce či žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné /§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s./. Pokud žaloba žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. V souzené věci je zřejmé, že posuzované stěžovatelovo podání žalobní body a tvrzený rozpor napadeného rozhodnutí Ministerstva vnitra se zákonem neobsahovalo, neboť stěžovatel v něm sice označuje napadené rozhodnutí žalovaného, dále uvádí pouze obecnou kritiku poměrů ve Vietnamu, aniž zmiňuje skutkové a právní důvody, z nichž by bylo patrno, proč považuje rozhodnutí žalovaného za nezákonné.

Správní soudnictví je institutem, který slouží k zajištění právní ochrany fyzických a právnických osob, které byly rozhodnutím správního orgánu zkráceny na svých subjektivních právech. Žaloba proto musí kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat nejen tvrzení o tom, že žalobce byl zkrácen na svých právech, ale i specifikaci toho, jakými porušeními zákona v napadeném rozhodnutí byl žalobce na svých právech zkrácen, tedy uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu /§ 71 odst.1 písm. a) až f) s. ř. s./. Možnost napadení pravomocného správního rozhodnutí a zejména možnost jeho zrušení soudem je bezesporu určitým zásahem do principu právní jistoty. Proto zákon stanoví, že žalobu je možno podat v poměrně krátké lhůtě podle ust. § 72 odst.1 s. ř. s., ale i to, že jen v této lhůtě je možno žalobu rozšířit, tedy i uvádět další žalobní důvody (§ 72 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. obsahuje-li podání vady, vyzve předseda senátu podatele k jejich odstranění a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání ve lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne; o tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že k podání žalobce, které neobsahovalo náležitosti dle § 71 s. ř. s., zaslal krajský soud žalobci pouze přípis k zaslání fotokopie rozhodnutí žalovaného a ke sdělení místa pobytu. Soud tak nepostupoval v souladu s ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., nevyzval podatele k odstranění vad podání, kterými nepochybně trpělo a k doplnění žaloby, ačkoli pro takový postup byly dány důvody.

Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu – a ve shodě s konstantní judikaturou Ústavního soudu (viz např. nález sp. zn. II. ÚS 738/2000) - je nutno vycházet především ze skutečnosti, že smyslem procesních podmínek řízení obecně je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích a urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Stanovení těchto podmínek proto musí být provedeno transparentně, srozumitelně a předvídatelným způsobem, aby v praxi docházelo k odepření spravedlnosti.

Při shrnutí výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se ztotožňuje s kvalifikací žaloby stran absence náležitostí dle § 71 s. ř. s., nelze však souhlasit s konstatováním, že se jednalo o neodstranitelný nedostatek podání v době, kdy bylo učiněno, tím spíše, nebyl-li stěžovatel k odstranění vad vyzván. Nebyly-li z obsahu podané žaloby, jakož i z obsahu správního spisu, který měl soud k dispozici, patrné důvody, z nichž je žaloba podána, bylo však zřejmé, čeho se žalobce domáhá, byl na místě postup soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. a stěžovatel měl být poučen i o patřičných právních následcích.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byl dle ust. 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnut návrh stěžovatele, je nezákonné, a proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení. Soud se přitom bude řídit právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. března 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu